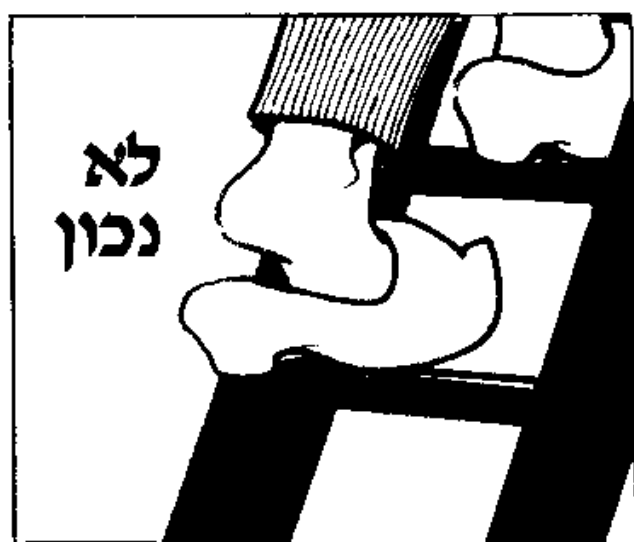

7.

ניצול סולמות

7.1. התנהגות המשתמש בסולם

● אל תעלה על סולם אם אתה סובל מסחרחורת או כאשר אתה חש ברע (עייפות, חום, כאבי בטן וכו').

● תאונות קשות רבות נגרמו בשל נעליים פגומות. כאשר אתה מטפס על סולם, עליך לנעול נעליים שנותנות תמיכה יציבה – לא נעלי בית, נעליים פתוחות מאחור, או נעליים בלעדי.

● סוליות נעליך חייבות להיות נקיות, ללא טיח, שומן, שמן, חימר או חומר מחליק אחר, שאם לא כן, לא תרצה בשעת הירידה לאחוז בשלבים מלוכלכים, וכך תפר כלל בטיחות יסודי: לאחוז היטב בסולם.

7.2. עומס מותר

סולמות מעץ

- מומלץ לסמן, באופן בלתי נמחק על השלב המרובע התחתון של הסולם במילים: "עומס מותר מירבי X ק"ג".

- העומס המותר המירבי בדרך כלל הוא 100 ק"ג במקרה של סולם השענה, סולם כפול, סולם רב-תכליתי או סולם שניתן להארכה. (יש לקבל מהיצרן אישור על העומס המותר המירבי).

- העומס המירבי המותר הוא 120 ק"ג במקרה של סולם הזזה. כל החישובים דלהלן נעשו על יסוד העומס המותר המירבי שנזכר לעיל.

- במקצועות שאינם מקצועות בניין או עבודות ציבוריות, העובד לא ישא מטען שמשקלו עולה על 30 ק"ג בעלותו על סולם. במלים אחרות, אם העובד רוצה לשאת את המטען המירבי של 30 ק"ג, עליו לשקול לא יותר מאשר:
 - 70 ק"ג במקרה של סולם השענה, סולם כפול, סולם רב-תכליתי או סולם שניתן להארכה;
 - 90 ק"ג במקרה של סולם הזזה.

- אנשים המבצעים **עבודות בניין או עבודות ציבוריות**, לא צריכים להשתמש בסולמות לשם שינוע מטענים שמשקלם עולה על 50 ק"ג. במילים אחרות, אם העובד רוצה לשאת את המטען המירבי של 50 ק"ג, עליו לשקול לא יותר מאשר:
 - 50 ק"ג במקרה של סולם השענה, סולם כפול, סולם רב-תכליתי או סולם שניתן להארכה;
 - 70 ק"ג במקרה של סולם הזזה.
- ברור שכל סולם מחוזה או מתוכנן במיוחד (לפי אישור היצרן על העומס המותר המירבי) ניתן לשימוש על-ידי עובדים שמשקלם עולה על הערכים הנתונים.

סולמות ממתכת

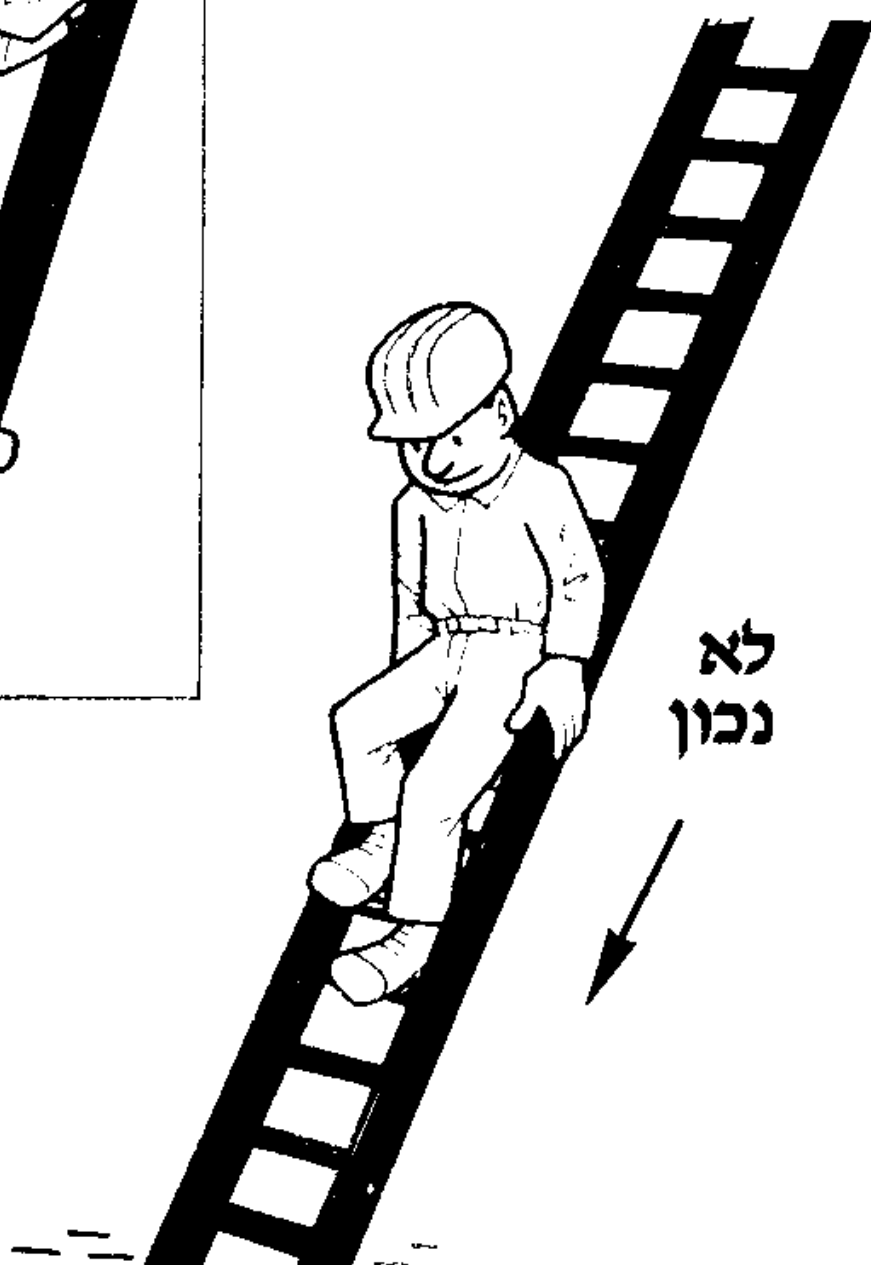
- **העומס המותר המירבי בדרך כלל הוא 130 ק"ג** עבור סולמות השענה מיטלטלים ממתכת. (יש לקבל מהיצרן אישור על העומס המותר המירבי).
- במקצועות **שאינם** מקצועות בניין או עבודות ציבוריות, אסור שהעובד ישקול יותר מ-100 ק"ג אם ברצונו לשאת את המטען המותר המירבי שמשקלו 30 ק"ג.
- **במקצועות בניין או עבודות ציבוריות** אסור שהעובד ישקול יותר מ-80 ק"ג אם ברצונו לשאת את המטען המירבי המותר שמשקלו 50 ק"ג.

משקל מירבי של עובד שברצונו, בשעת השימוש בסולם, לשאת את המטען המירבי המותר בהתאם לתקנות ולתקנים.

מקצועות בניין ועבודות ציבוריות		מקצועות שאינם מקצועות בניין או עבודות ציבוריות	
סולמות מעץ			
סולמות הזזה	סולמות השענה סולמות כפולים סולמות רב־תכליתיים סולמות ניתנים להארכה 70 ק"ג	סולמות הזזה	סולמות השענה סולמות כפולים סולמות רב־תכליתיים סולמות ניתנים להארכה 50 ק"ג
סולמות ממתכת			
סולמות השענה 100 ק"ג		סולמות השענה 80 ק"ג	

7.3. עלייה וירידה

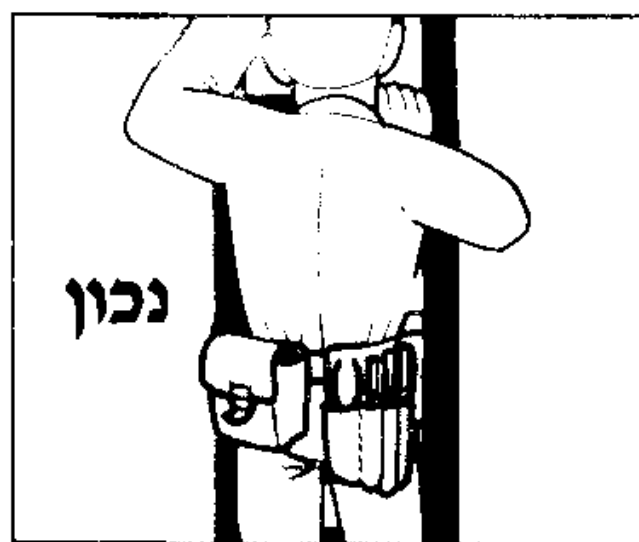
- לסולמות לסוגיהם יש כיוון שימוש מסויים עליו יש להקפיד. שים לב לכך.
- יש להשתמש בסולמות נפרדים לעלייה ולירידה כאשר הבטיחות דורשת זאת.
- יש להפנות תמיד את הפנים לסולם, ואף פעם לא את הגב, הן בעלייה והן בירידה.

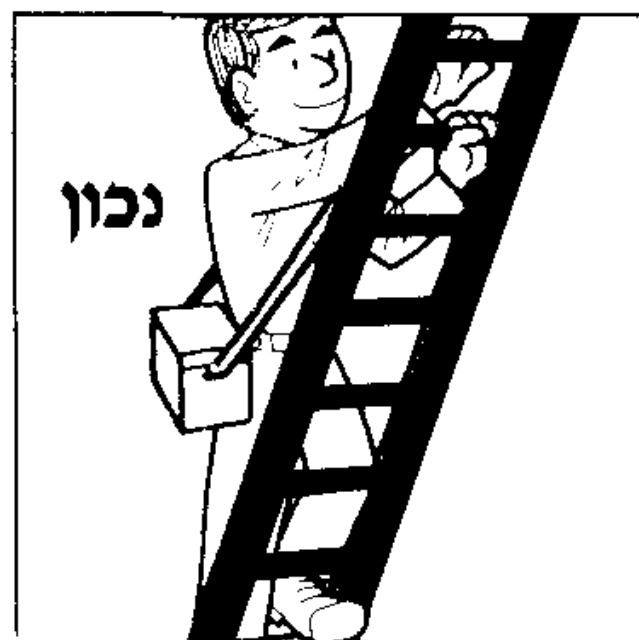
● אל תשא שום פריט או מטען בעלותך וברדתך בסולם, כדי שתהיה חופשי להשתמש בשתי ידיך בעלייה ובירידה. עובדים רבים, שלא שמרו על כלל זה שילמו ביוקר בפציעות קשות או אפילו בנפילה קטלנית.

● מסוכן לעלות או לרדת בסולם כאשר מחזיקים ביד כלים, ציוד או חומרים.

● שנע ללא סיכון את הפריטים הדרושים בעזרת אמצעי עזר פשוטים:

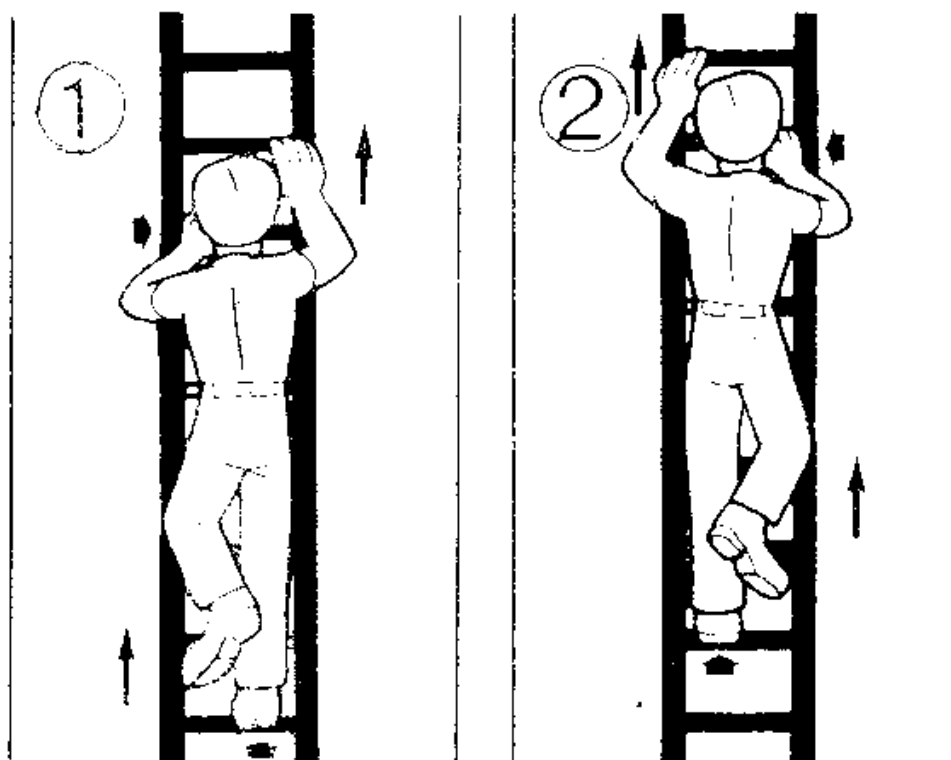
— שים את כליך בנרתיק, בתיק הקשור לחגורה, או בארגז או ילקוט התלוי על הכתף או מעל לחזה.
— הנף והורד חומרים וציוד בעזרת חבל. זה הרבה יותר מעשי.

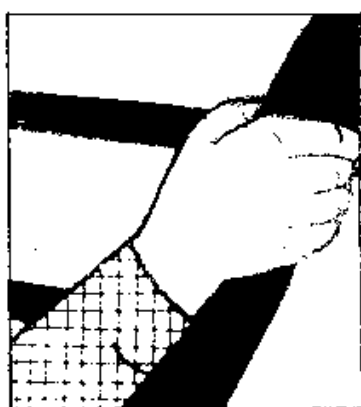
● בהקפידך על האמור לעיל, לא רק שתשחרר את ידיך כדי לעלות או לרדת בסולם, גם לא תהיה לך נטייה להניח את הכלים במקום כלשהו, ממנו יוכלו ליפול בדחיפה הקטנה ביותר למטה, וכך לסכן אנשים אחרים.

● בשעת העלייה יש להקפיד על שתי תמיכות, רגל ויד בצדדים מנוגדים:

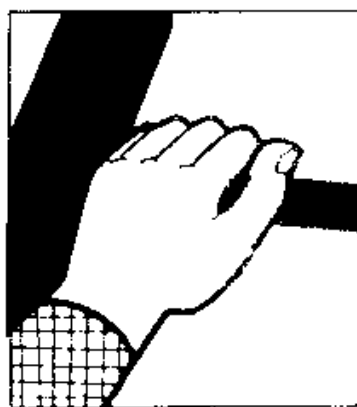
1. הרם רגל שמאל ויד ימין.
2. הרם רגל ימין ויד שמאל.

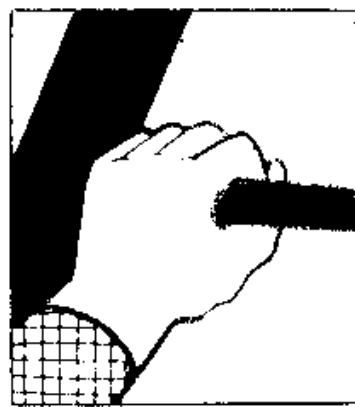
● אחוז בסולם כאשר גופך אנכי והידיים מושטות. תפוס לסירוגין את השלבים. בכל היד כאשר הבוהן מתחת לשלב. לא נכון לחשוב שעולים בסולם בבטיחות כאשר אווזים בזקיפים. למעשה, אם רגליך יחליקו, לא תוכל להחזיק את עצמך בזקיפים שעוביים אינו מאפשר אחיזה מספקת. קיימת סכנה שתיפול, בה בשעה שתוכל להאחז באופן יעיל בשלבים. בנוסף, זקיפים של סולמות מעץ כוללים לעיתים תכופות מאוד קיסמים אשר עלולים לפצוע אותך.

לא נכון

לא נכון

נכון

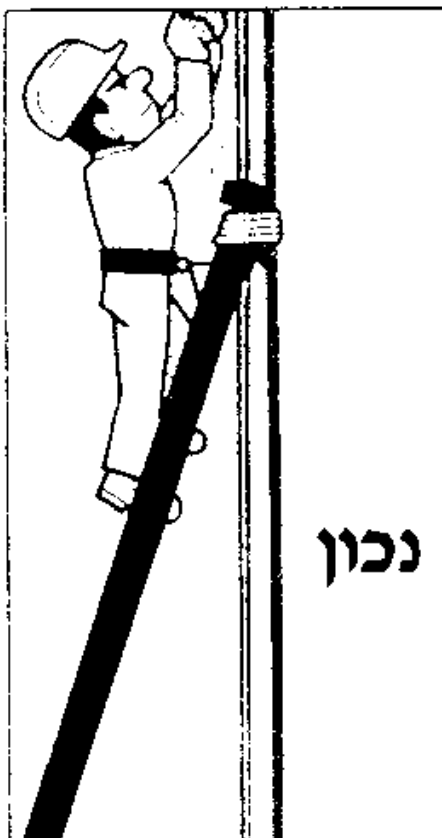
● שים רגליך באופן יציב על השלבים ליד הזקיפים בהשענך על הסוליות, כאשר העקבים מורמים מעט. עשה זאת ללא זעזועים, כדי שהסולם לא ירעד.

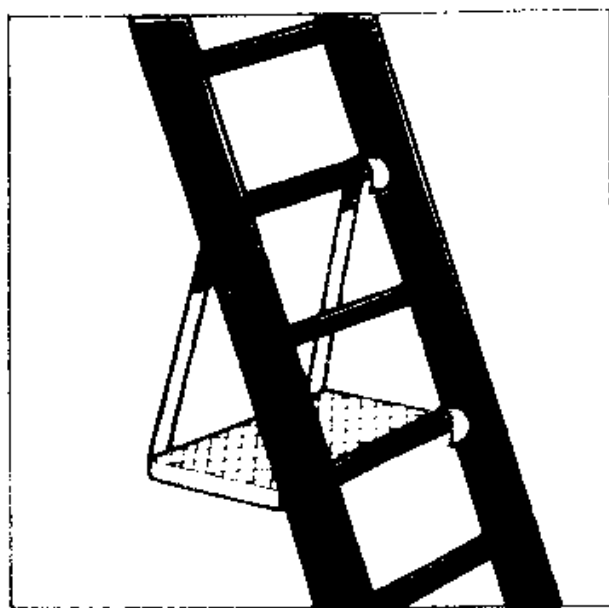
● השתדל לא לשים את שתי הרגליים על שלב אחד.

● לעולם אל תסתכל לכיוון רגליך בשעת העלייה.

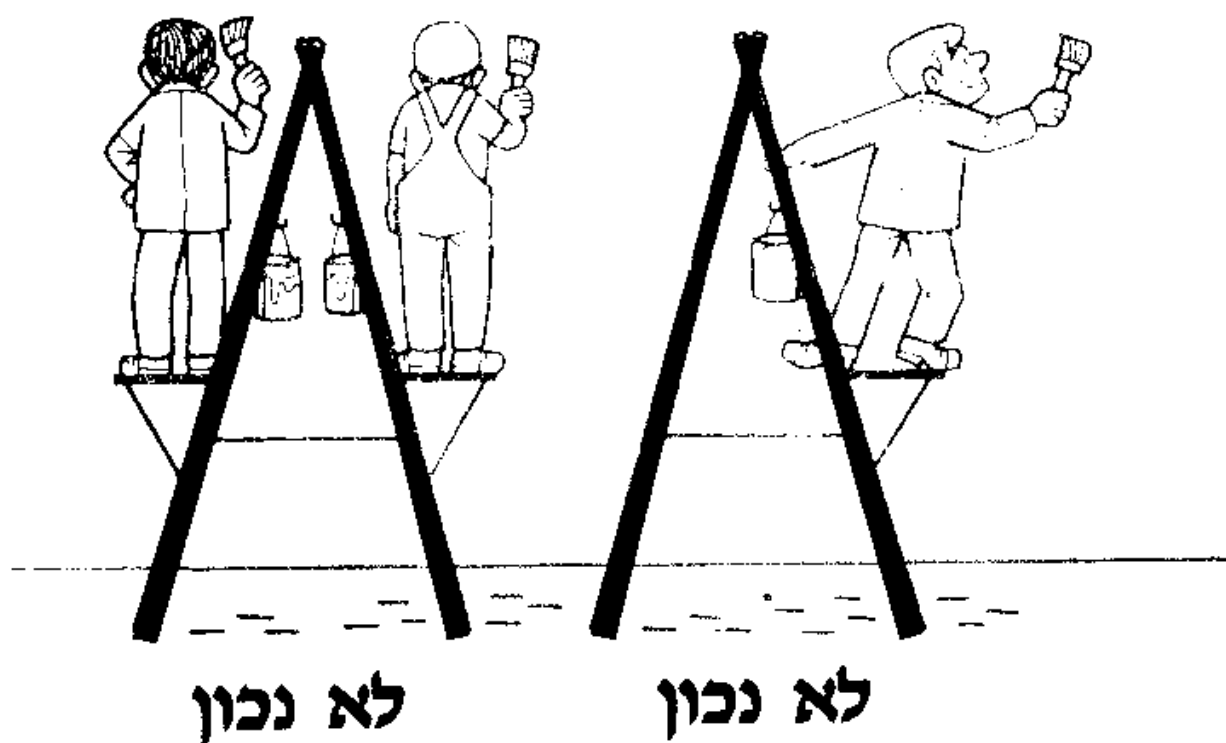
7.4. עבודה על סולם

- בדרך-כלל אין להישאר זמן ממושך על גבי הסולם. במקרה שזה נחוץ, השתמש במידת האפשר בפיגום.
- עבודה בעמידה על גבי סולם, גורמת לאחר זמן קצר לעייפות בגלל אי-נוחות התנוחה. העייפות מקטינה את כושר הריכוז ויכולת התגובה. זהו דבר המגדיל את סכנת התאונות. אנשים עייפים או שהתאמצו יתר על המידה, אינם צריכים לעבוד על סולם.
- עבודה על גבי סולם כרוכה תמיד בסיכון מסוים. לכן יש לבצע על גבי סולם אך ורק עבודות הנמשכות זמן קצר.
- בהגיעך למקום העבודה, הבטח ראשית את שיווי משקלך. אם העבודה מחייבת הימצאות רגליך בגובה של יותר משלושה מטר מעל לקרקע, הצטייד בחגורת בטיחות שבמשך כל העבודה תהיה קשורה למקום קבוע שאת יציבותו בדקת מראש. המקום הקבוע יכול להיות בסולם אם הוא קשור בראשו.
- אל תקשור עצמך לסולם שאינו קשור בראשו, כי הסולם עלול להחליק וסכנת התאונות גדלה.
- כאשר הגעת למקום עבודתך, הנח את כליך כך שלא יוכלו ליפול מטה (בתרמיל לכלים).
- נוחיותך דורשת שלא תעלה גבוה מאשר השלב השלישי מלמעלה.

● בעבודות הנמשכות זמן-מה אפשר להעזר באמצעים כגון מדרגות או משענות מיט-לטלות, הנקראות גם תמיכות רגל, המקלות על העבודה על סולם. יש להעדיף תמיכות רגל הממוקמות מאחורי הסולם ביחס לצד השימוש, על אלה שממוקמות מעל או לפני שלב. השימוש במדרגות או משענות אינו משחרר אותך מהחובה לקשור את עצמך למקום קבוע באמצעות חגורת בטיחות, אם תמיכת הרגל נמצאת בגובה של יותר מ-3 מ' מעל לקרקע.

● אסור שיותר מאדם אחד יעבוד על אותו סולם. בין אם מדובר בסולם השענה או סולם כפול.

● אל תשתמש בתמיכות רגל על סולם כפול, כי זה יערער את שיווי המשקל.

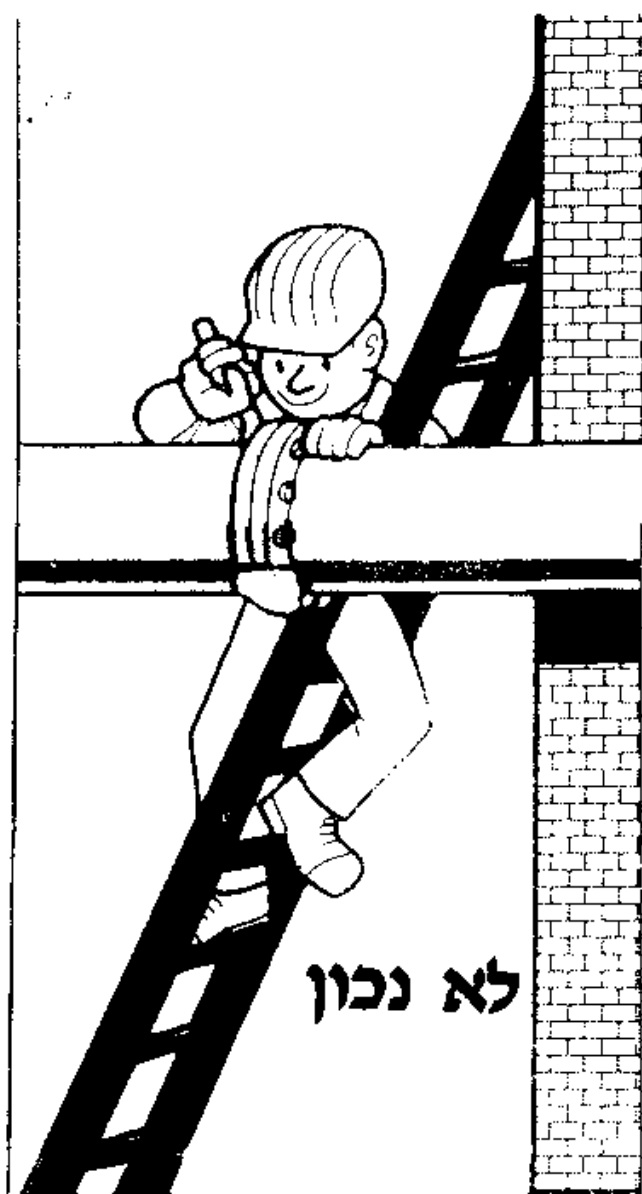
● אסור לשני אנשים לעלות ביחד על סולם אחד, אלא במקרים יוצאים מן הכלל, בעיקר לשם פעולת-הצלה.

- אל תרכב על סולם כפול כדי לעבור מחלק אחד למש-נהו. לא תוכל להחזיק מעמד אם תאבד את שיווי המשקל.
- אל תשאר במצב רכיבה על סולם כפול.

- אל תעבוד כאשר רגל אחת על הסולם והשנייה נשענת מחוצה לו.

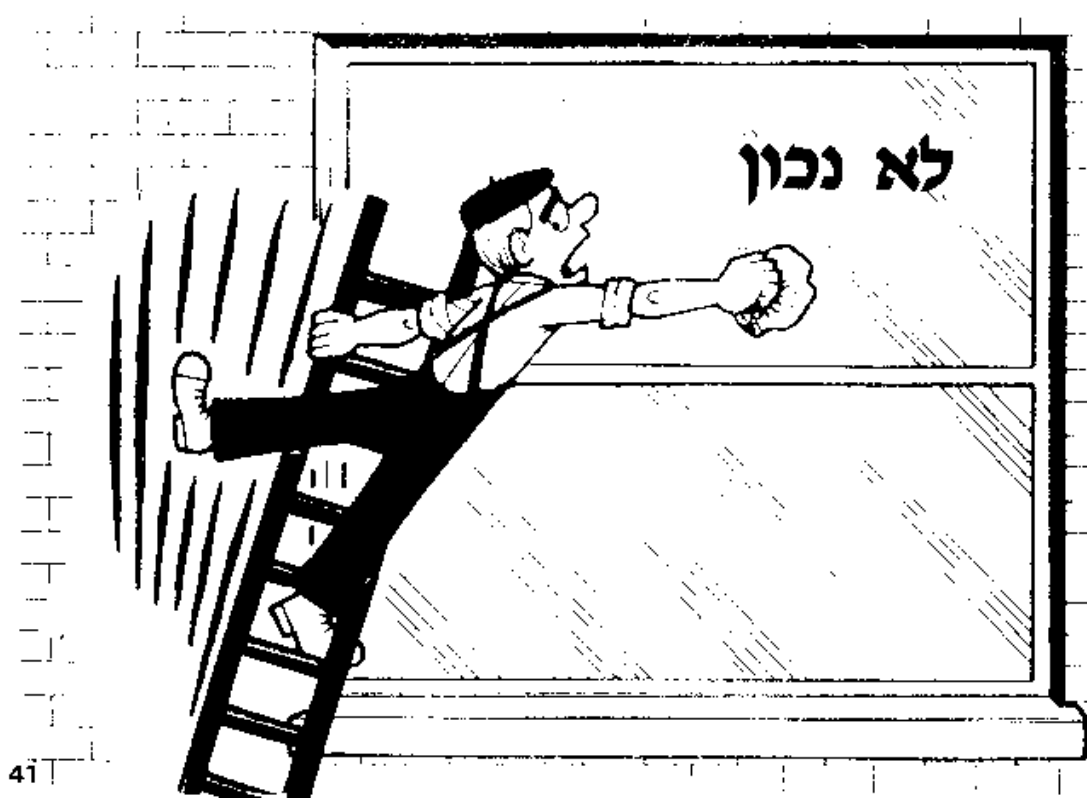
● אל תעבוד כאשר רגל אחת נמצאת בין שני שלבים ואתה כאילו רוכב על שלב.

● לא תמיד ניתן לקשור סולם בראשו, אך נדירים מאוד המקרים בהם לא ניתן לקשור את הסולם כלל. אל תעבוד על גבי סולם בלתי יציב.

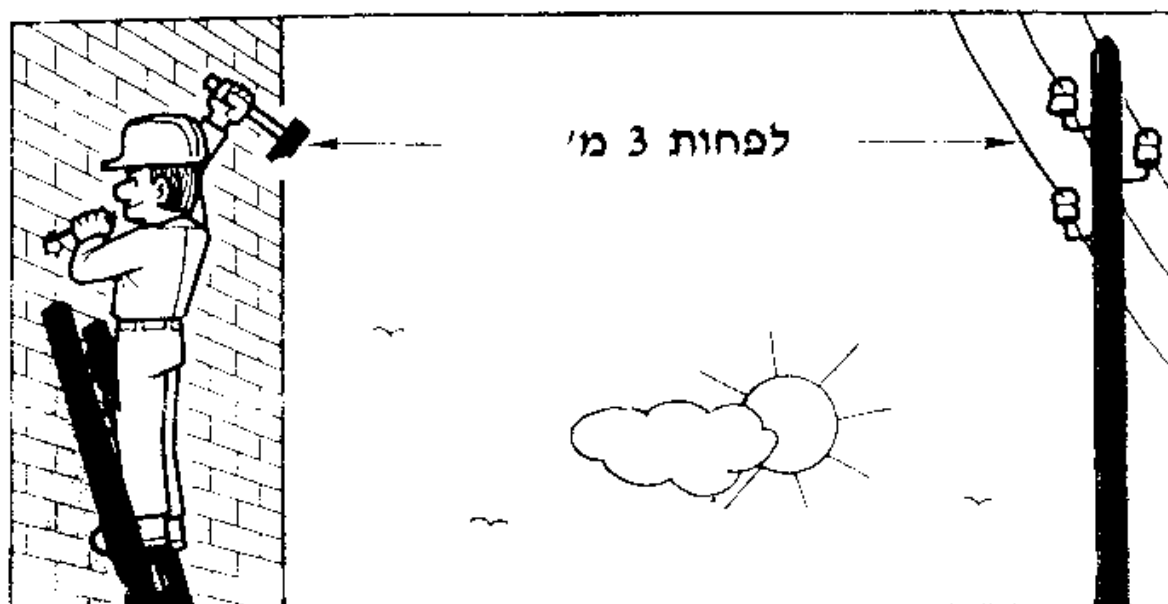
● בעומדך זקוף על סולם יהיה זה מסוכן להתכופף הצידה כדי להגיע לנקודה מרוחקת. הסולם עלול להתהפך כאשר מרכז הכובד נמצא מחוץ לזקיפים, ואז תהיה הנפילה בלתי נמנעת. לצערנו, רבים עדיין מסתכנים בצורה זו, כי הם מתעצלים לרדת מהסולם ולהזיזו.

בסיכום: העמד את הסולם כך שתוכל להגיע בנקל למקום העבודה בלי להתכופף.

אל תהסס לרדת מסולם כדי להעמידו בתנוחה מתאימה. בדוק אחרי כל הזזה אם אמצעי הבטיחות נעולים כהלכה.

- אם אתה עובד בקרבת קו חשמלי תחת מתח, אתה תימצא בסכנה אם חלק מגופך, הסולם, הכלים או החומר שאתה עובד בו ימצאו במרחק הקטן מ-3 מטר מקו.

- עבוד על סולם אך ורק עם כלים שאפשר להפעילם בנקל בעזרת יד אחת. היד השנייה צריכה, לכל היותר, להחזיק פריטים כגון מסמרים, ברגים, איזמל, מדגש וכו'. מותר להשתמש בכלים חשמליים מיטלטלים, אקדחים לשיקוע פינים, כלים המופעלים באוויר דחוס וכו' רק על פיגומי-עבודה יציבים, כי הכוחות המופעלים על ידם עלולים להוציא בנקל משיווי המשקל את האיש העובד איתם.

7.5. שימוש לא נכון בסולם

● אין להשתמש בסולם למטרות שונות מאלה שעבורן תוכנן.

דוגמא: סולמות לסככים (סולמות זחילה) מתוכננים כך שעליהם להישען לכל אורכם. לכן הם אינם מתאימים לשימוש בתור סולמות השענה.

● סולמות כפולים בשימוש כסולמות השענה נוטים להחליק ולהתהפך.

● סולמות אינם מתוכננים או בנויים לשימוש בתנוחה אופקית כגשרים, מעברים או משטחי-עבודה.

